کلام نور

از دنیای شما سه چیز محبوب من است: ۱-تلاوت قرآن ۲-نگاه به چهره رسول خدا ۳-انفاق در راه خدا

حضرت زهرا (س)

اخبار

جزییات کشف و انهدام شبکه ضدایرانی موساد در ترکیه

جزییات کشف و انهدام شبکه ضدایرانی موساد در استانبول توسط سازمان اطلاعات ملی ترکیه (میت) امروز رسانه‌ای شد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، سازمان اطلاعات ملی ترکیه (میت MIT) دیروز شنبه جزئیات بیشتری از کشف و انهدام یک شبکه جاسوسی وابسته به رژیم صهیونیستی «موساد» را رسانه‌ای کرد. بر اساس اعلام این رسانه، تحقیقات درباره «سلجوک کوچوککایا» (Selçuk Küçükkaya) که در پوشش کارآگاه خصوصی برای موساد کار می‌کرد و توسط «میت» در عملیات ماه می در استانبول بازداشت شده بود؛ به پایان رسیده است. دفتر دادستان عمومی استانبول علیه ۱۷ مظنون این شبکه جاسوسی کیفرخواست صادر کرد؛ ۶ نفر از این افراد بازداشت شدند. کیفرخواست دادستان عمومی استانبول این افراد را به «جاسوسی سیاسی و نظامی» متهم کرده و به دنبال مجازات آنها تا ۱۵ سال زندان است. مظنونان پس از انتقال به دادگاه استانبول، توسط دادستانی کل استانبول مورد بازجویی قرار گرفتند. از مجموع ۱۱ مظنون، ۴ نفر با درخواست بازداشت به دادسرای جنایی صلح استانبول معرفی شدند و ۷ نفر باقیمانده پس از بازجویی از دادستانی آزاد شدند. گزارش شده است که ۲ مظنون همچنان متواری هستند. به گزارش این رسانه، این شبکه یک شرکت و همچنین ۲۳ نفر که روابط تجاری با ایران داشتند را زیر نظر داشت و گزارش آن ها را به موساد می داد. در این گزارش تاکید شده است که سلجوک کوچوککایا و تیمش با اسم رمز «تائر سزگین» در اقدامات جاسوسی سیاسی دست داشتند. آنها اطلاعات محرمانه را از افراد مقیم ترکیه جمع آوری کردند و در اختیار عوامل خارجی، به ویژه موساد قرار می دادند. ترکیه چند ماه پیش از انهدام شبکه جاسوسی وابسته به موساد رژیم صهیونیستی در استانبول خبر داده بود.

تقلای آمریکا برای فعال کردن دوباره داعش در سوریه

درپی اقدامات اخیر گروه تروریستی داعش در برخی مناطق تحت کنترل دمشق، منابع میدانی مطلع از حمایت واشنگتن از عناصر این گروه در سوریه در راستای فعال کردن دوباره آنها در جهت تحت فشار قرار دادن ارتش این کشور پرده برداشتند.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، منابع میدانی در این باره در گفتوگو با روزنامه الاخبار لبنان اعلام کردند، تشدید تنش‌های اخیر میان روسیه و آمریکا در سوریه بیشتر بر منطقه التنف و اطراف آن متمرکز شده است.طبق گفته این منابع، این تشدید تنش در نتیجه دستیابی روسیه به اطلاعات موثق مبنی بر حمایت آمریکا از عناصر داعش در منطقه موسوم به «۵۵ کیلومتر» و ترغیب آنها به حمله به ارتش سوریه از این منطقه صورت گرفته است. منابع الاخبار در ادامه اعلام کردند: تشدید حملات محسوس داعش در مناطق تحت کنترل ارتش سوریه و انجام نشدن حملات مشابه در مناطق تحت نفوذ آمریکا، صحت اطلاعات در اختیار روسیه را اثبات می‌کند. این منابع معتقدند که واشنگتن به افزایش حمایت غیرمستقیم از این هسته‌های داعش متوسل می‌شود تا طرحی را برای اعمال فشار بر ارتش سوریه، روسیه و هم‌پیمانان آن در صحرای سوریه پیاده کند که این کشور را به عراق متصل می‌کند. این منابع در ادامه فاش کردند که پیش‌بینی می‌شود اشغالگران آمریکایی به این حمایت از عناصر داعش تا زمان تشکیل و استقرار نیروی مورد نظرشان در منطقه مذکور ادامه دهند.

نتانیاهو و بایدن سپتامبر دیدار می‌کنند

یک روزنامه عبری‌زبان در شرح اظهارات مسؤول شورای امنیت ملی کاخ سفید درباره دیدار احتمالی نتانیاهو و بایدن نوشت، احتمالا این دیدار ماه سپتامبر در حاشیه نشست‌های مجمع عمومی سازمان ملل برگزار خواهد شد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، روزنامه عبری‌زبان یدیعوت آحارونوت به نقل از جان کربی، سخنگوی شورای امنیت ملی کاخ سفید نوشت، پیش‌بینی‌هایی درباره دیدار احتمالی جو بایدن، رئیس جمهور آمریکا و بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر رژیم صهیونیستی وجود دارد و احتمالا این دیدار در اواخر پاییز سال جاری و جایی در آمریکا انجام خواهد شد. این روزنامه عبری‌زبان در ادامه نوشت، همزمان کربی تاکید کرد که دولت بایدن ادعاهای مستمر نتانیاهو را درباره اینکه رئیس جمهور آمریکا او را به کاخ سفید دعوت کرده، رد کرد و به نظر می‌رسد نتانیاهو این ادعاها را برای افزایش اهمیت این دیدار و تقویت جایگاه دیپلماتیک خود که به دلیل شرکایش در ائتلاف راست افراطی ضربه خورده، مطرح کرد. آحارونوت در شرح پاسخ کربی نوشت، اظهارات او حاکی از احتمال برگزاری این دیدار در حاشیه نشست‌های مجمع عمومی سازمان ملل در سپتامبر است که نتانیاهو و بایدن هر دو در حال برنامه‌ریزی برای حضور در آن هستند اما این دیدار یکی از چندین دیداری خواهد بود که رئیس جمهور آمریکا در این هفته خواهد داشت و به همین دلیل از عکس‌برداری در دفتری که نخست وزیر رژیم صهیونیستی تصور می‌کند، نمود و بروز کمتری خواهد داشت.

نظارت و کنترل بازار از اولویت‌های اساسی دولت است

رئیس جمهور نظارت و کنترل بازار به‌ویژه معیشت عمومی را از اولویت‌های اساسی دولت خواند.

به گزارش زمان به نقل ازصداوسیما، در بیستمین جلسه رصد و ارزیابی شرایط اقتصادی کشور که از ساعت ۶ صبح دیروز یکشنبه به ریاست رئیس جمهور برگزار شد، وزرای اقتصاد، نفت، نیرو، جهادکشاورزی و رئیس کل بانک مرکزی گزارش‌هایی از شاخص‌های مهم اقتصادی در تولید و مصرف، صادرات و واردات و همچنین فرآیند آزادسازی منابع بلوکه شده ایران در کشورهای خارجی ارائه کردند. روند تامین کالاهای اساسی، روند کاهش ۲،۲ درصدی قیمت مسکن در تیرماه، روند کاهش قیمت گوشت قرمز، گوشت مرغ و تخم‌مرغ در هفته گذشته و کاهش بیش از ۲ درصدی نرخ ارز، طلا و سکه از جمله مهمترین محورهای گزارش‌های ارائه شده بود. رئیس جمهور نظارت و کنترل بازار را به‌ویژه آنچه مربوط به معیشت عمومی است، از اولویت‌های اساسی دولت خواند و با اشاره به ضرورت توجه و مراقبت‌های لازم برای تقویت روند تولید در راستای شعار سال، بر عزم دولت در استیفای حقوق ملت تاکید کرد.

آمریکا با صدای ملت ایران همراه شود

سخنگوی کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها در مجلس شورای اسلامی تاکید کرد: دولت سیزدهم از ابتدا تلاش کرد با همه کشورها ارتباط برقرار کند و اگر به اصول انقلاب و حاکمیت ما احترام گذاشته شود ما با هیچ کشوری مشکلی در برقراری ارتباط نداریم.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، ولی الله بیاتی با اشاره به تاثیر اقدامات حقوقی و دیپلماسی دولت سیزدهم در توافق حاصل شده بین ایران و آمریکا برای آزادسازی بخشی از منابع مالی ایران، بیان کرد: متاسفانه دولتمردان آمریکا تا به امروز تحلیل درستی از ملت ایران نداشته اند. گروهک های معاند جمهوری اسلامی هستند که به آنها تحلیل ارائه می کنند. مردم ایران پای اصول انقلاب خود ایستاده‌اند. ممکن است از عملکرد برخی از مدیران و برخی از دولت ها انتقاد داشته باشند اما مردم از اصول انقلاب خود دست برنخواهند داشت. وی در ادامه اظهار کرد: مردم با حضور در صحنه های مختلف انقلاب از جمله راهپیمایی روز ۲۲ بهمن و راهپیمایی روز قدس خود نشان دادند که با نظام هستند. معاندین و دشمنان سال گذشته تمام توان خود را به کار گرفتند تا بتوانند کشور ما را به آشوب بکشند. به خیال خام خود فکر کردند می توانند مردم را از انقلاب جدا کنند، اما نه تنها این اتفاق نیفتاد، کشورهایی هم که با آمریکا هم قسم بودند متمایل به ایجاد روابط با ایران شدند؛ چراکه جمهوری اسلامی ایران جزیره امن منطقه بوده و قدرت نظامی ایران می تواند امنیت را برای کشورهای منطقه نیز تامین کند. وی تصریح کرد: توافق‌هایی که امروز بین ایران و آمریکا حاصل شده است، به خاطر رویکرد خوب دولت آقای رئیسی است که از ابتدا تلاش کرد با همه کشورها ارتباط برقرار کند. اگر به اصول انقلاب و حاکمیت ما احترام گذاشته شود ما با هیچ کشور، مشکلی نداشته و آماده هستیم که ارتباط داشته باشیم اما به شرط اینکه به تمامیت ارضی و مبانی انقلاب ما احترام گذاشته شود. وی در ادامه تاکید کرد: کشورهای منطقه مانند عربستان و امارات روش خوبی را پیش گرفته اند. بهتر است آمریکا نیز از فرصت ایجاد شده حسن استفاده را کرده و موانعی که ایجاد کرده را کنار زده و با صدای ملت ایران همراه شود.

آزادسازی منابع ارزی بر سفره مردم تاثیر می‌گذارد

رئیس کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس گفت: قطعاً آزادسازی منابع ارزی بلوکه شده ایران روی سفره و معیشت مردم تأثیر مثبت خود را نشان خواهد داد، اما عدمای این دستاوردها را کم‌اهمیت جلوه می‌دهند.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، حجت‌الاسلام موسی غضنفرآبادی در واکنش به آزادسازی منابع ارزی بلوکه شده ایران، اظهار داشت: آزادسازی منابع ارزی بلوکه شده ایران قدرت جمهوری اسلامی ایران را به جهانیان نشان می‌دهد و همه به خوبی می‌فهمند که نمی‌توانند حق و حقوق مردم ایران را تضییع کنند. وی با اشاره به اینکه آزادسازی منابع ارزی ایران نشان داد ما توانستیم حق خود را بگیریم و طرف مقابل را وادار به تسلیم در برابر خواسته به حق ایران کنیم، گفت: اقتدار نظام جمهوری اسلامی ایران از این طریق به همگان ثابت شد. هر کجا که قوی بایستیم، دشمن تسلیم خواسته ما می‌شود و در گذشته هم بارها این موضوع را ثابت کردیم. وی تصریح کرد: برخی از افراد و جریان‌ها به گونه‌ای صحبت می‌کنند که این افراد معلوم الحال هستند، گذشته آنان، موضع گیری ها و جناح سیاسی‌شان کاملاً مشخص است و همیشه سعی دارند کارهای بزرگ دولت مردمی را نبینند، تقلیل داده و کم اهمیت جلوه دهند. وی ادامه داد: دولت سیزدهم از زمانی که روی کار آمده، اقدامات بزرگی انجام داده است که برخی از افراد و جریان‌های سیاسی به دنبال کوچک نشان دادن دستاوردهای دولت رئیسی هستند. اما مردم به خوبی دستاوردهای مهم دولت را می‌بینند و تأثیر اقدامات مهم دولت از جمله تلاش برای آزادسازی منابع ارزی ایران را می‌دانند. قطعاً آزادسازی منابع ارزی بلوکه شده ایران روی سفره و معیشت مردم تأثیر مثبت خود را نشان خواهد داد. وی اظهار داشت: در وهله اول خبر خوش آزادسازی منابع ارزی بلوکه شده ایران، جو روانی خوب و مثبتی را در جامعه به وجود می‌آورد، این در حالی است که برخی از افراد در داخل و خارج کشور مدام مردم را از آینده می‌ترسانند و می‌گفتند دلار به ۱۰۰ هزار تومان می‌رسد. امروز شاهد روند نزولی قیمت دلار هستیم که حتماً بر معیشت مردم اثر دارد.

زیرساخت های مرزهای کشور برای اربعین فراهم شد

ایلام -رئیس ستاد اربعین کشور گفت: زیرساخت های مرزهای کشور برای تردد زوار اربعین فراهم شده است.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، سید مجید میر احمدی در اجتماع بزرگ «یاران حسینی» موکب داران ایلامی با قدردانی از اقدامات انجام گرفته در حوزه اربعین استان ایلام گفت: استاندار ایلام در ایام اربعین سال گذشته افتخار نوکری داشت و ۲۳ روز در مهران بصورت شبانه‌روز در روزهای پرتلاطم اربعین تلاش کردند، بطوریکه بیش از ۵ بار به دلیل بی‌خوابی و تلاش‌های فراوان زیر سرم رفتند. وی اظهار کرد: در آن ایام شاهد تلاش و مداومت‌های مسئولان استان در مهران بودیم به گونه‌ای که بیش از یک ماه قبل از شروع اربعین، در مرز مهران زحمت می‌کشیدند تا زوار با خیال آسوده سفر کنند و صحنه خدمتگزاری به زوار را به یک میدان جهاد و فداکاری تبدیل کردند. میراحمدی با بیان اینکه ستاد مرکزی اربعین بنا بر پیشنهاد دولت و رهبر فرزانه انقلاب، مسئولیت هدایت و سیاست‌گذاری و راهبری این امر مقدس و حماسه میلیونی را بر عهده دارد، ادامه داد: این ستاد برای انجام وظایف دو بال دارد، یکی بال حاکمیتی، لشکری، وزارتخانه‌ها و نیروهای نظامی و انتظامی است و دیگری بخش مردمی است. معاون امنیتی انتظامی وزیر کشور ابراز کرد: اساساً بخش حاکمیتی در راستای کمک و یاری رساندن به مردم و زائران است و خود را در کنار مردم و زائران می‌داند تا این کمک‌ها منجر به برگزاری راحت‌تر، ایمن‌تر و با معنویت هر چه بیشتر شود. رئیس ستاد مرکزی اربعین حسینی (ع) عنوان کرد: دولت مردمی و اربعینی جناب آقای رئیسی بالاترین افتخار خود در این می‌داند که در کنار زوار است، لذا این دو بال با هم‌افزایی و اخلاص و به دور از خودنمایی، در این حماسه عظیم انجام وظیفه می‌کند. وی اضافه کرد: افتخار می‌کنیم در این دو سال دولت مردمی و اربعینی با حضور مسئولان مردمی، تحولات عظیمی در حوزه‌های زیرساختی توسط این دولت صورت گرفته است که استاندار ایلام به بخشی از اقدامات در مرز مهران اشاره کرد، اگر در چند ماه گذشته به مرزهای مهران، شلمچه و چذابه سری زده باشید، خواهید دید که مرزها و پایانه‌های ما تبدیل به کارگاه‌های عظیم عمرانی شده و علاوه بر این، مردم این مناطق نیز از توسعه این زیرساخت‌ها بهره مند می‌شوند. میراحمدی عنوان کرد: امروز وسعت پارکینگ‌های مرز مهران به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش یافته و ظرفیت پارکینگ خودروها به ۱۸۰ هزار خودرو رسیده است، در مجموع کاری که باید در ۵ سال انجام می‌شد، در یک سال با تلاش‌های شبانه‌روزی و جهادی انجام شد و امسال مسیر ایلام-مهران بصورت چهارخطه در اختیار زوار و مردم عزیز ایلام قرار می‌گیرد؛ علاوه بر این، امکانات زیرساختی و بهداشتی نیز فراهم شده است. رئیس ستاد مرکزی اربعین حسینی با بیان اینکه اربعین حسینی یک حرکت عبادی سیاسی و معنوی است، تاکید کرد: موکب‌داران عزیز ضمن اینکه به زوار خدمات ارائه می‌دهند در خصوص تقویت معنویت زوار هم باید خود مسئول بدانند، لذا موکب‌داران در جهت ارتقا فرهنگ و حفظ فرهنگ زیارت اربعین نیز نقش آفرینی کنند.

نقص مدارک به اطلاع متقاضیان نمایندگی مجلس می‌رسد

رئیس ستاد انتخابات کشور گفت: از دوشنبه برای متقاضیانی که اطلاعاتشان در سامانه پیش ثبت نام انتخابات مجلس ناقص بوده است، پیامک ارسال می‌شود.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، محمدرضا غلامرضا افزود: اگر اطلاعات افراد نقص نداشته باشد، پیامک اولیه برای متقاضیان ارسال می‌شود؛ کد رهگیری هم در مرحله بعدی فرستاده خواهد شد که نهادهای مرتبط، اطلاعات افراد را صحت سنجی می‌کنند. رئیس ستاد انتخابات کشور همچنین گفت که متوسط حضور هر فرد در سامانه پیش ثبت نام، حدود ۱۵ دقیقه بوده و تاکنون گزارشی از قطعی سامانه پیش ثبت نام ارائه نشده است. غلامرضا گفت بر اساس آمارها، گرایش‌های مختلف سیاسی در تهران و حوزه‌های انتخابیه دیگر برای انتخابات مجلس پیش ثبت نام کرده اند. به گفته رئیس ستاد انتخابات کشور، همزمان با پیش ثبت نام‌ها فراخوان داده شده تا دستگاه‌های احراز هویت ۸ استان دوردست برای به روزآوری به تهران آورده شود و ستاد انتخابات، الکترونیکی شدن فرآیند انتخابات را دنبال کند. غلامرضا اظهار کرد: پس از پایان مرحله پیش ثبت نام، نخستین همایش معاونان سیاسی و مدیران کل سیاسی استانداری‌ها برای آمادگی در مراحل بعدی فرآیند انتخابات برگزار می‌شود. وی اضافه کرد که با اصلاح قانون انتخابات مجلس، هیئت اجرایی مرکزی باید تشکیل شود و ستاد انتخابات با شورای نگهبان در گفتوگو است تا هم برای انتخابات مجلس شورای اسلامی و هم مجلس خبرگان رهبری، یک هیات اجرایی مرکزی تشکیل شود. به گفته غلامرضا، هیات‌های اجرایی باید در تهران ۷ مهر ماه و در استان‌ها ۱۳ مهر ماه تشکیل شوند.

کاهش شکاف طبقاتی در سال ۱۴۰۱

گزارش جدید مرکز آمار از کاهش ضریب جینی و کاهش شکاف طبقاتی در دومین سال فعالیت دولت سیزدهم و همچنین رشد چشمگیر سهم یارانه از درآمد خانوار شهری و روستایی حکایت دارد که به وضوح اثر سیاست دولت در جایگزین شدن یارانه نقدی به جای یارانه ارز ۴۲۰۰ تومانی را نشان می‌دهد.

به گزارش زمان به نقل ازایرنا، مرکز آمار گزارش هزینه و درآمد خانوارها در سال ۱۴۰۱ را منتشر کرد. بر اساس این گزارش در سال ۱۴۰۱ متوسط درآمد سالانه خانوار شهری ۱۶۶ میلیون و ۹۶۴ هزار تومان و خانوار روستایی ۹۸ میلیون و ۶۳۸ هزار تومان بوده که به ترتیب نسبت به سال قبل از آن ۴۸.۵ و ۵۴.۸ درصد افزایش داشته است. همچنین هزینه خالص خانوار شهری در سال گذشته ۸۵۹ هزار تومان برآورد شده که نسبت به سال ۱۴۰۰ رشد ۵۱.۹ درصدی را نشان می‌دهد. یکی از مهمترین بخش های گزارش مرکز آمار، ضریب جینی است. این شاخص بیانگر وضعیت توزیع درآمد است و عدد آن بین صفر و یک (صفر تا ۱۰۰ درصد) است. هرچه عدد این شاخص به صفر نزدیکتر باشد، نشان دهنده توزیع یکسان درامد میان خانوارهای کشور و هرچه این عدد به یک (۱۰۰ درصد) نزدیکتر باشد، نشان دهنده شکاف طبقاتی بیشتر است. گزارش مرکز آمار نشان می دهد در سال گذشته ضریب جینی از ۳۹.۳۸ درصد در سال ۱۴۰۰ به ۳۸.۷۷ درصد در سال ۱۴۰۱ کاهش یافته که به معنای عادلانه‌تر شدن توزیع درآمد در کشور است. بررسی جزئیات گزارش مرکز آمار نشان می دهد علت کاهش ضریب جینی و همچنین رشد بیشتر درآمدها نسبت به هزینه خانوار، رشد چشمگیر یارانه در سال گذشته بوده است.دولت سیزدهم در بهار سال گذشته یارانه نقدی را جایگزین ارز ۴۲۰۰ تومانی کرد. یکی از مهمترین دلایلی که مسئولان دولت برای این کار اعلام کردند، ناعادلانه بودن بهره مندی دهک های مختلف از یارانه ارز ۴۲۰۰ تومانی بود. پیش از این خانوارهای پردرآمد، بهره مندی بیشتری از یارانه ارزی داشتند؛ چرا که نسبت به خانوارهای دهک های پایین و کم درآمد، مصرف به مراتب بیشتری از کالاهای مشمول یارانه ۴۲۰۰ تومانی داشتند. در چنین شرایطی دولت سیزدهم تصمیم گرفت یارانه را به جای آن که به کالاها اختصاص دهد، مستقیما به خانوار بپردازد تا بهره مندی خانوارها از یارانه، عادلانه تر شود.

سرمقاله

شلختگی حکمرانی فضای مجازی پاشنه آشیل توسعه دیجیتال

علی سعد

فتح برخی از نهادهای تنظیم گر توسط نمایندگان گفتمان «تهدیدمحور»، آنها را به جای حامی بخش خصوصی و کسب و کارهای دیجیتال، در سطح یک مبصر و نگهبان افول می‌دهد.

چالش حکومت ها و دولت ها با پلتفرم های اینترنتی یک مسأله جهانی است. امروز هیچ دولتی در جهان از دعوا با پلتفرم های بزرگ بی نصیب نمانده است. البته این مسأله به معنی منتفع نشدن حکومت‌ها از خدمات پلتفرم ها نیست بلکه بدین معنی است که ظهور و بروز پلتفرم‌های بزرگ اینترنتی با برخی از کارکردهای سنتی حکومت‌ها و دولت‌ها در تداخل قرار گرفته است. افقی کردن ارتباطات شهروندان به جای ارتباطات عمودی و رصد پذیر توسط دولت، بازتعریف سبک جدید زیستن و شیوه جدید کسب و کارها پارادایم جدیدی را ایجاد کرد که پر واضح است در تضاد با نسبت و رابطه سنتی دولت ها با جامعه دارد. در این تغییرات بنیانی، پلتفرم‌های اینترنتی نقش ویژه‌ای دارند. این پلتفرم‌ها با تغییر مدل اقتصادی کسب و کارها که در آن سه جزء کلیر (طرف تقاضا)، پلتفرم، کایر (طرف عرضه) با امکان دسترسی «هر زمان» و «هر مکان» به بازار آنلاین وجود داشت شکل جدیدی به فعالیت‌های اقتصادی دادند و به سرعت کسب و کارهای سنتی را با چالش روبرو کردند. از سوی دیگر گسترش دامنه و تسهیل برقراری ارتباطات، سبک متفاوتی از تعامل انسان ها در جامعه را ایجاد کرد که به پژوهشگران از آن به عنوان جامعه شبکه‌ای یاد می کنند. توسعه این ارتباطات نیز موجب شد برخی از مفاهیم گذشته مانند حریم خصوصی، خود افشاگری و ... دچار تغییرات بنیانی شود و سبک پیوندهای جامعه و مسیر تغییرات آن دگرگون شود. به همین جهت دولت ها تلاش کردند از طریق تدوین قوانین و مقررات و همچنین تأسیس نهادهای تنظیم گر به منظور تأمین منفعت عمومی جامعه در این پارادایم جدید بکوشند. در کشورمان سابقه تلاش دولت برای تطبیق قوانین با این شرایط جدید به دی ماه ۱۳۸۱ و مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی برمی گردد که بر اساس آن کمیته‌ای متشکل از وزارت اطلاعات، وزارت ارشاد، سازمان صدا و سیما نسبت به پالایش فضای مجازی اقدام کنند. روشن است که این شیوه قانون نویسی به سنت دیرینه مواجهه تهدید محور جامعه ایرانی در قبال تکنولوژی‌های نوین تکیه کرده‌است. از این سال به بعد تلاش‌های کمائر دیگری برای جرم انگاری و یا ساماندهی فضای مجازی چه در قالب قوانین موضوعه و یا در قالب آیین‌نامه‌ها در این زمینه به انجام رسید تا در سال ۱۳۹۰ شورای عالی فضای مجازی برای اتخاذ و تدوین سیاست‌های همه جانبه در فضای مجازی تشکیل شد. اما در دهه ۹۰ با تغییر رویکرد تهدیدانگارانه بخشی از حاکمیت نسبت به استارتاپ‌ها و کسب و کارهای دیجیتال و از سوی دیگر مرتفع شدن محدودیت‌های پیشین در زمینهٔ سرعت اینترنت و پهنای باند و گسترش ضریب نفوذ تلفن همراه، فضای نسبتاً مساعدی برای رشد کسب و کارهای اینترنتی فراهم آمد و پلتفرم‌های اینترنتی داخلی توانستند بازار اختصاصی خود را ببلیند. اما پاشنه آشیل این رشد و توسعه پلتفرم‌های دیجیتال عدم تعریف مجرای مشخص و واحدی از سوی حاکمیت برای انتقال و دریافت دوسویه نیازها و خواسته‌های بازیگران این عرصه جدید و حاکمیت بود و البته تعارض منافع بخشی از دیوانسالاران کشور نسبت به این پدیده نوظهور نیز لاینحل باقی ماند که همچنان به عنوان علت العلل عدم رشد متوازن و موزون اکوسیستم دیجیتال کشور به حساب می آید. در این بین عدم اتخاذ رویکردی همه جانبه در بخش های مختلف کشور که منجر به تعدد قوانین، مقررات و نهادهای مرتبط با فضای مجازی در ۲۰ سال گذشته شد که در یک هارمونی قابل تشخیص قرار نداشت، نه تنها نتوانست گرهای از مشکلات برای ریل‌گذاری صحیح و بهینه در این حوزه ایجاد کند بلکه موجب کند کردن مسیر حرکتی فعالان را بوجود آورد. البته یک مرتبه در سال ۹۴ بر اساس دستور رهبر انقلاب، شوراهای موازی با شورای عالی فضای مجازی منحل شدند و بخشی از تورم نهادی شکل گرفته، تعدیل شد ولی همچنان با تفسیر موسع دستگاه قضا از جایلی خود در نظام حکمرانی کشور، شیوه برخورد آن همانند مواجهه با کسب و کارهای سنتی باقی ماند. اگرچه مسأله تطبیق با نظام تنظیم‌گری موجود یک چالش جهانی است و مباحث فراوانی حول آن شکل گرفته است ولی در این عرصه لوکوموتیو نظام حکمرانی در تطبیق پذیری با قواعد جدید به دلیل عدم تعیین تکلیف برای پذیرش اکوسیستم دیجیتال به عنوان فرزند مشروع خود به کندی حرکت می کند و در برخی از ایستگاه ها توقف های طولانی دارد. تداوم تنازع بقا این اکوسیستم میان دو ایده «تهدیدانگار» و «فرصت‌انگار» حاکمیت که هر یک نمایندگان پر قدرتی دارند، زمینه برای بروز دولت به مسائل مهمی مثل حفاظت از داده و اطلاعات، حقوق کاربران، نظام مالیاتی نوین، رقابت منصفانه و ـ به خوبی فراهم نیامده و همچنان قاعده‌گذاری بازار به صورت نقطه زنی و موردی بر اساس چالش های مستحدثه صورت می‌پذیرد. در سال های اخیر با وجود توسعه مفهوم تنظیم گری در کشور که به معنای فشارزایی و تطبیق پذیری مقررات در قبال کسب و کارهای بخش خصوصی است، شاهد تقابل این دو جریان «تهدید انگار» و «فرصت انگار» نسبت به اکوسیستم دیجیتال و فراز و فرود روزآوریی آنها هستیم که فرصت اصلاح بنیانی «شلختگی نهادی» در این حوزه را نداده است. در این موقعیت است که فتح برخی از نهادهای تنظیم گر توسط نمایندگان گفتمان «تهدیدمحور»، آنها را به جای حامی بخش خصوصی و کسب و کارهای دیجیتال، در سطح یک مبصر و نگهبان افول می‌دهد. این درحالی است که این فرض بدیهی در جدال این دو تفکر گم می‌شود که تنظیم‌گری و ایجاد نسبت با ارزش‌های بومی تنها در صورت حضور پلتفرم‌های قدرتمند بومی بدست می‌آید و در صورت شکست آنها با خروجشان از مرزهای حاکمیتی، نه تنها منفعت عمومی کشور معنایی نخواهد داشت بلکه منافع عمومی رقبای منطقه‌ای و جهانی در تنظیم‌گری آنها اولویت می یابد. باید توجه داشت الزام مهم حکمرانی در پارادایم جدید حاکم بر جامعه، سیاست و اقتصاد در عصر فراگیری ارتباطات افقی و پلتفرمی شدن خدمات و کسب و کارها، گسترش «رواداری» از سوی حاکمیت برای استفاده از ظرفیت شتابدهی آن در توسعه و پیشرفت کشور است. اصلاح تورم نهادی و شلختگی حکمرانی در این حوزه حلقه مفقوده‌ای است که به صورت دورهای پای طفل نوپای اکوسیستم کسب و کارهای دیجیتال را به زنجیر می‌کشد و فرصت جهش‌های بلند را از آن سلب می‌کند. ماجرای چندی پیش برخورد نهادهای مختلف پلیسی، قضایی و برخی از تنظیم‌گران با پلتفرم‌های بومی پرمخاطب رنگ خطر را برای قوه علقه نظام به صدا درآورد که نیاز جدی به بازنگری در حدود و وظایف دستگاه‌ها و تدقیق اختیارات آنها در هم‌راستایی با سیاست‌های کلی کشور است. در حالیکه کشورهای مختلف در مواجهه و همزیستی با تحولات دیجیتال به حکمرانی پلتفرمی روی آورده‌اند تا بتوانند در زمین بازی جدید رابطه میان پلتفرم‌ها، کارکنان آنها و کاربران مصرف کننده را تعادل بخشند، فربه شدن سهم نگاه قضایی و امنیتی در این حوزه نامیمت کننده و نگران کننده است. فناوری‌های جدید با سرعت سرسام آوری در جهان به رشد خود ادامه می‌دهند و پیشگویی مناسبات و شکل آینده نسبت جامعه، سیاست و اقتصاد در نظام حکمرانی کار ساده ای نیست. آنچه امروز مهم به نظر می رسد ایجاد اراده مستحکم در حاکمیت برای کمک به رشد و جهش این اکوسیستم در داخل کشور است و ضروری است که عقلای کشور با تجربه گیری از فراز و فرودهای دهه ۹۰ رفتار اجزای مختلف نظام حکمرانی را در برابر این جریان بهینه کنند این درحالی است که به دلیل سرعت پایین توسعه زیرساخت های نسل پنجم ارتباطی و کمبودهای تجهیزات نائمی از تحریم ها محدودیت های اجباری پیش پای توسعه هوش مصنوعی و فضای ابری به عنوان ایستگاه بعدی حرکت اکوسیستم دیجیتال وجود دارد. باید توجه داشت در صورت ایجاد سقف های کاذب در مسیر این اکوسیستم با رشد شتابان کشورهای حاشیه خلیج فارس، به حرکت توده وار سرمایه‌های انسانی به سمت موقعیت‌های فراهم آمده در همسایگی کشورمان منجر می‌شود که به سختی امکان جایگزینی دارد. امری که در سال های اخیر به روشنی قابلیت رصد و شناسایی دارد.

Alborz.payam@gmail.com